

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center

Fredag den 28. juni 2019 kl. 10-15, Mødelokale E004 og E012, Fødevarestyrelsen,
Glostrup

Deltagere: Christine Nellemann, Lisbeth E. Knudsen, Axel Kornerup Hansen, Jan Lund Ottesen,
Erwin Roggen, Louise Holm Parby, Birgitte Vindahl Olsen, Rasmus Normann Nielsen (ref.)

Afbud: Tom Bengtsen, Adrian Smith, Peter Bollen, Peter Bie (observatør)

1. **Velkomst og godkendelse af dagsorden**

Dagsorden godkendt

2. **Målskema 2019**

Idet bestyrelsesmødet blev afholdt sidst i juni, var det en god anledning til at foretage en halvårsstatus af målskemaet.

Bestyrelsen spurgte ind til mål vedr. centerets hjemmeside (sidevisninger, nyhedspubliceringer, nyhedsbrevsudsendelser og nyhedsbrevsabonnementer), om hvorvidt sekretariatet anså det for sandsynligt, at målene herfor kunne indfries. Det mente sekretariatet var sandsynligt, men at der selvfølgelig skal ydes en indsats herfor.

Mht. målet vedr. skolers bestilling af 3R-centerets undervisningsmateriale kunne sekretariatet fortælle, at materialet vil blive promoveret på Læringsbazar i Holbæk den 7. august. Dermed er materialet promoveret ved fire arrangementer i løbet af 2019.

Mål mht. synliggørelse af Danmarks 3R-Center og centerets aktiviteter ved diverse symposier/konferencer er status pr. d.d., at Danmarks 3R-Center har holdt et mundtligt indlæg (ved Peter Bollen) på FELASA, ligesom mundtlige indlæg planlægges på EUSAAT (ved Lisbeth E. Knudsen) og Danmarks 3R-Centers eget internationale symposium (ved Lisbeth E. Knudsen). 3R-centeret har desuden synliggjort aktiviteter vha. posters på FELASA samt planlagt posterfremvisninger på Danske Kræftforskningsdage (29.-30. august), Swiss 3Rs Day (2. september), EUSAAT (10.-13. oktober) og Danmarks 3R-Centers symposium (12.-13. november).

Mht. Danmarks 3R-Centers Årsrapport 2018 kunne sekretariatet fortælle, at den engelske udgave var kortere end den danske udgave, idet dele af den danske rapport af ressourcemæssige årsager var blevet udeladt (den danske udgave blev publiceret 25. april, og den engelske publiceredes 7. juni).

a) Statusoversigt over 3R-forskningsprojekter

Sekretariatet præsenterede den halvårslige oversigt over projektstatus. Sekretariatet følger med i fremdriften og holder løbende kontakt med alle forskningsstøttemodtagere. Sekretariatet oplyste, at alle igangværende 3R-forskningsprojekter forløber planmæssigt.

3. Internationale møder og kontakter

Bestyrelsens og sekretariatets deltagelse i FELASA-konferencen i Prag den 9.-13. juni blev drøftet. 3R-centeret blev præsenteret på et mundtligt indlæg ved Peter Bollen og på en poster ved Axel Kornerup Hansen. Ifølge Axel var der relativt sparsom interesse for posteren under postersessionerne. Posteren havde mange fine billeder, og relativt lidt tekst. Der var enighed om, at postere i fremtiden med fordel kan indeholde mere tekst (facts og "slagord"), så de i højere grad er selvforklarende og kan stå for sig selv, når konferencedeltagere ønsker at læse ubemandede postere.

Kommende møder/arrangementer:

a) Danske Kræftforskningsdage, Odense 29.-30. august 2019

I forbindelse med arbejdet på at udbrede kendskabet til Danmarks 3R-Center uden for de egentlige forsøgsdyrs- og 3R-konferencer har Danmarks 3R-Center valgt at få en stand på konferencen Danske Kræftforskningsdage. På standen vil 3R-centerets repræsentanter særligt udbrede kendskabet til centerets 3R-forskningsmidler.

b) Swiss 3Rs Day (60 years of Russel & Burch's 3Rs principle), Bern 2. september 2019

Sekretariatet deltager med en repræsentant, som medbringer en poster om

Danmarks 3R-Centers arbejde.

c) EUSAAT Congress, Linz den 10.-13. oktober 2019

Lisbeth E. Knudsen indsender abstract til et mundtligt oplæg om gennemgangen af ansøgninger til 3R i Danmark i perioden 2014-2019. To repræsentanter fra sekretariatet deltager også i kongressen, og de medbringer en poster om 3R-centeret.

d) European NC Network meeting, Rom den 26.-27. november 2019

En repræsentant fra Dyreforsøgstilsynet deltager i mødet, idet et af mødets fokusområder er dyreforsøgsansøgninger. Det blev besluttet, at der ikke deltager en repræsentant fra Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer. Tom Bengtsen beslutter, om en repræsentant fra sekretariatet skal deltage ud over repræsentanten fra Dyreforsøgstilsynet.

e) International konference om "The Dutch programme on innovative non-animal research", Holland den 28.-29. November 2019

Erwin Roggen kan muligvis deltage. Når programmet er offentliggjort, vil sekretariatet kontakte Erwin, så en eventuel deltagelse kan aftales nærmere.

f) World Congress on Alternatives and Animal Use in the Life Sciences, Maastricht den 23.-27. august 2020

Verdenskongressen i 2020 var på dagsordenen, idet denne havde åbnet for indsendelse af forslag til sessioner, workshops mv. Det besluttedes, at der ikke skal indsendes forslag.

Det besluttedes, at Danmarks 3R-Center skal forsøge at få et eller flere mundtlige indlæg i programmet, når der er mulighed for at indsende abstracts (sekretariatet er opmærksomme på deadline).

g) EUROTOX2019, Helsinki den 8.-11. september 2019

Lisbeth E. Knudsen deltager på EUROTOX 2019.

EUROTOX 2020 afholdes i København. Det besluttedes, at Danmarks 3R-Center skal benytte lejligheden til at forsøge at gøre opmærksom på centerets arbejde.

h) Evt. andre kommende møder/arrangementer

RSPCA afholder en konference i Grækenland om *Servere suffering* 10.-11. Oktober. Sekretariatet kunne fortælle, at en repræsentant fra Dyreforsøgstilsynet deltager i arrangementet.

4. Sekretariatet orienterer

a) Møde med PARERE-kontaktpunkt den 30. april

Sekretariatet kunne fortælle, at man havde holdt et møde med det nye PARERE-kontaktpunkt Knud Ladegaard Pedersen fra Miljøstyrelsen. På mødet fortalte Knud Ladegaard Pedersen, at Danmarks 3R-Center var meget velkommen til komme med input til dagsordenen for kommende PARERE-møder.

Det besluttedes at invitere Knud Ladegaard Pedersen med til et bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center primo 2020.

b) VidenskabsBar-arrangement den 22. maj

Sekretariatet refererede fra arrangementet, som var gået godt. Der deltog primært personer, som har en tilknytning til forsøgsdyrsmiljøet.

Mulighederne for at opnå deltagelse fra endnu flere personer og personer helt uden kendskab til forsøgsdyr til fremtidige arrangementer blev diskuteret. I den forbindelse blev det diskuteret, hvordan kommende promovoring af arrangementerne kan foregå.

Det besluttedes at afholde flere arrangementer i fremtiden.

c) Interessentmøde den 29. maj

Christine Nellemann refererede fra interessentmødet, som havde haft deltagelse af repræsentanter fra alle eksterne interessenter (Dyrenes Beskyttelse, DOSO, LEO Pharma, Lundbeck og Novo Nordisk). Fra Danmarks 3R-Center deltog Christine Nellemann og Tom Bengtsen.

Interessenterne ytrede alle stor tilfredshed med Danmarks 3R-Centers arbejde både i sekretariat og bestyrelse.

Interessenterne havde fundet Danmarks 3R-Centers udtalelse/statement-papir om det nationale forsøgsdyrsantal interessant (publiceret i Danmarks 3R-Centers Årsrapport 2018) og efterlyste specialistudtalelser om yderligere emner. Christine Nellemann havde på interessentmødet fortalt, at Danmarks 3R-Center i øjeblikket arbejder på en udtalelse omkring dyrefri metoder og Replacement.

d) Kommende VidenskabBar i Odense

Sekretariatet planlægger et arrangement til afholdelse i 2019 og tager i den forbindelse overvejelserne fra punkt 7b med i dets planlægning.

e) Status vedr. COST Action-ansøgning

Sekretariatet kunne oplyse, at Danmarks 3R-Center ikke havde figureret på den seneste liste over involverede lande. Fra Danmarks 3R-Centers side var det ellers foreslået, at Adrian Smith kunne repræsentere både Norge (Norecopa) og Danmark (Danmarks 3R-Center), men Adrian stod kun opført som repræsentant for Norge.

Sekretariatet havde derfor taget kontakt til Winfried Neuhaus, som i sin egenskab af præsident for EUSAAT har taget ansvaret for etableringen af samarbejdsgruppen.

Sekretariatet foreslog Winfried, at Danmark kunne repræsenteres af Rasmus Normann Nielsen, men fik at vide, at Danmark ikke på nuværende tidspunkt kunne deltage i samarbejdet, idet der skal være lige mange ITC-lande (Inclusiveness Target Countries) bag en COST-ansøgning som ikke-ITC-lande.

Det besluttedes derfor, i første omgang, ikke at foretage sig videre i sagen, men blot nyde godt af Adrian Smiths deltagelse i møderne.

5. Symposium 2019

a) Program

Sekretariatet kunne fortælle, at programmet er ved at finde sin færdige form.

Det besluttedes, at Lisbeth E. Knudsen skal programsættes på symposiets første dag (12. november) for at give et indblik i, hvordan det er gået de projekter, som gennem tiden har søgt forskningsmidler hos Danmarks 3R-Center.

b) **3R-prisen – kriterier for nominering og uddeling**

Det besluttedes, at bestyrelse skal bestemme, hvem der skal tildeles Danmarks 3R-Centers 3R-pris 2019 på bestyrelsesmødet den 12. september.

Der er deadline for nomineringer 2. september.

Det besluttedes, at Danmarks 3R-Centers bestyrelse og sekretariat kan nominere til 3R-prisen ud over den normale proces med nomineringer fra det danske miljø.

Sekretariatet kunne fortælle, at Fødevarestyrelsen pr. d.d. havde lagt information om 3R-prisen på LinkedIn (se evt.

<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6550263404626538496>)

6. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

Sekretariatet modtager under dette punkt input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med

Intet at bemærke.

7. Evt.

Sekretariatet kunne fortælle, at Elin Törnqvist fra det nationale udvalg i Sverige havde kontaktet sekretariatet for at udtrykke stor begejstring for Danmarks 3R-Centers undervisningsmateriale om forsøgsdyr. Fra svensk side overvejes lignende tiltag, hvorfor det synes logisk at lade svenskerne benytte dele af det danske materiale. I den forbindelse skal de juridiske aspekter af sagen selvfølgelig undersøges nærmere. Sekretariatet foreslog Elin, at der kunne holdes et møde herom engang i fremtiden. Det skal undersøges, om der er juridiske udfordringer (billed- og tekstrettigheder) ved at lade det svenske 3R-center bruge undervisningsmaterialet.

Sekretariatet kunne fortælle, at Dorte Bratbo Sørensen vil præsentere resultater fra samarbejdsprojektet "Optimization of the oral glucose tolerance test (OGTT) in mice: Designing devices for voluntary ingestion of glucose and stress free blood sampling" bestyrelsesmødet den 12. december eller primo 2020.

Mht. promovoring af forskningsmidler i form af flyer og poster foreslog bestyrelsen enkelte rettelser, som sekretariatet foretager. Dernæst udsender sekretariatet det tilrettede materiale til bestyrelsen.